

В інтернеті з'явився фільм про дитячу працю при зборі бавовни в Узбекистані, знятий двома німецькими режисерами. Вони розповідають, що були здивовані відношенням до даної проблеми як в самому Узбекистані, так і в Німеччині.

З середини січня в інтернеті розповсюджується короткометражний документальний фільм *Speaking Cotton* ("Що говорить бавовна"), знятий двома німецькими режисерами про дитячу працю при зборі бавовни в Узбекистані. Безпосередньо зйомки в Узбекистані проходили в жовтні 2010 року, частина фільму знімалася в Німеччині.

Після попередніх консультацій автори фільму, Ерік Мальхов (Erik Malchow) і Штефані Трамбов (Stefanie Trambow), відмовилися від наміру офіційно питати дозвіл у властей на зйомки. "Нас дуже багато хто відговорював від цього міроприємства, кажучи, що куди легше було б знімати фільм про старовинні мечеті. В результаті ми вирішили, що до Узбекистану відправиться знімати тільки Ерік, видаючи себе за туриста", - сказала Штефані Трамбов. Саму ідею фільму, як говорять автори, їм подали правозахисники з організації "узбецько-німецький форум з прав людини".

Додаткові обережності

З собою у режисера була невелика HD-відеокамера, яка не справляє враження професійної. "Я почав знімати в Ташкенті, потім провів пару днів в Андижані, потім відправився далі. Мене неодноразово перевіряли на різних КПП. До мене як до німця був, здається, особливий інтерес. Але я непогано володію російською мовою, і коли я говорив, що подорожую як турист, мені вірили", - додав Мальхов.

Набагато складніше, за його словами, було не потрапити в потрібне місце, а почати зйомку. "Ми прагнули бути гранично обережними, тому що знали, якщо нас підмітить хтось або з представників властей, то це може закінчитися погано. Іноді ми годинами їздили по околицях, прагнучи переконатися в тому, що нас ніхто не переслідує. Ми начулися про те, з якими проблемами до нас зіткнулися журналісти ВВС, що працювали в Узбекистані", - розповідає Ерік Мальхов.

"Проблема збору бавовни зачіпає все суспільство"

По визнанню авторів фільму, їх мета - розповісти перш за все молодим людям в Німеччині

про проблему використання дитячої праці в Узбекистані. "Наше завдання було скромніше, ніж те, яке ставлять перед собою крупні компанії типу BBC. Ми, всього два режисери з однією відеокамерою, хотіли розповісти не глядачам великих телевізійних каналів, а web-покоління, яке черпає інформацію в основному в інтернеті, про цю проблему", - говорить Ерік Мальхов.

Яких висновків дійшли автори після того, як зняли свій фільм? "Я зрозумів, що збір Врожаю бавовни - це проблема, що зачіпає все узбекське суспільство, - аналізує Мальхов. - Вона не обмежується тільки використанням дитячої праці. На поля виводять самих різних людей - вчителів, чиновників, лікарів і медсестер". По його відчуттях, бавовняне господарство відносно благополучно живе за рахунок інших галузей. "Залучення дітей до збору бавовни виправдовується тим, що вони щось заробляють і тим самим заробляють собі на підручники. Але в нашому уявленні оплата здається абсолютно невідповідною їх праці", - додав Ерік. Власті Узбекистану заперечують наявність проблеми використання дитячої праці при зборі бавовни в країні.

Дитяча праця як щось саме собою зрозуміле: і там, і тут

Штефані Трамбов здивувало те, що багато узбеків відносяться до ситуації, що склалася, із збором бавовни як "до чогось нормального, що саме собою

зрозуміло". Але нітрохи не менше здивування чекало режисерів, коли вони стали проводити опитування на вулицях німецьких міст і зрозуміли, як мало в Німеччині відомо про проблему дитячої праці в Узбекистані.

"Хоча багато хто розуміє, що низькі ціни на бавовняні вироби можливі тільки завдяки несправедливим умовам праці і залученню дітей до робіт. Але переважає байдуже відношення", - говорить Штефані Трамбов. Проблема дуже далека від простих німців - як територіально, так і ментально. "Ми хотіли зробити її ближче. Адже звичайний німець навіть не знає, як виглядає квітка бавовни, який робочий ланцюжок по виробництву бавовняної продукції", - додає Ерік Мальхов.

Так, в Європі вже діють ринкові принципи виробництва і міжнародної торгівлі типу FairTrade, говорить режисер, що відстоюють справедливі стандарти. "Але я помічаю сама: якщо мені потрібна футболка, то я, швидше за все, піду в найближчий магазин, куплю першу вподобану річ і спеціально не витрачатиму час і вишукувати в інтернеті ту, яка виготовлена у згоді з принципом FairTrade", - признається Штефані.

Чи збираються режисери знімати інші фільми про Узбекистан і чи ризикнуть вони туди поїхати? "Хороше питання, яке я сам собі задаю. Річ в тому, що наступного року мені по роботі знадобиться віза до Узбекистану. Цікаво, чи пустять вони мене в країну?", - сміючись, задається питанням Ерік Мальхов.